

Bruxelles, 29.6.2023
COM(2023) 356 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE CONSILIU ȘI PARLAMENTUL EUROPEAN

Primul raport bienal privind punerea în aplicare a Abordării globale a cercetării și a inovării

1. INTRODUCERE

Într-un context global caracterizat de tensiuni geopolitice accentuate și de fragmentarea tot mai mare rezultată a lanțurilor de aprovizionare la nivel mondial, Uniunea Europeană se confruntă cu provocarea diversificării și înlocuirii surselor de aprovizionare cu materii prime critice și cu energie curată. De asemenea, UE trebuie să își consolideze propria capacitate de suveranitate tehnologică în strânsă colaborare cu parteneri de încredere, asigurându-și astfel autonomia strategică deschisă.

În planul industrial al Pactului verde¹ se recunoaște necesitatea de a intensifica masiv dezvoltarea tehnologică, producția și instalarea de produse cu zero emisii nete și aprovizionarea cu energie în următorul deceniu. Europa este unul dintre principalii actori în materie de inovare și are oameni de știință și cercetători de talie mondială. Bazându-se pe aceste puncte forte, Comisia colaborează cu partenerii săi pentru a dezvolta și a implementa tehnologii cu zero emisii nete, adoptând o abordare deschisă, dar asertivă.

În Comunicarea sa privind abordarea globală a cercetării și a inovării (C&I)², Comisia a prezentat o strategie de aprofundare a cooperării internaționale în domeniul C&I, bazată pe deschidere și pe respectarea drepturilor și a valorilor fundamentale. Consiliul a reafirmat angajamentul UE în favoarea deschiderii cooperării internaționale în domeniul C&I, urmărind în același timp asigurarea unor condiții de concurență echitabile și deschiderea reciprocă echilibrată³, iar Parlamentul European a subliniat necesitatea de a dezvolta o cooperare multilaterală bazată pe norme, în care C&I ar trebui să joace un rol esențial⁴.

Comunicarea privind abordarea globală este pusă în aplicare prin modularea cooperării bilaterale cu fiecare țară în parte, urmărind deschiderea reciprocă și asigurarea unor condiții de concurență echitabile. În același timp, Comunicarea privind abordarea globală sprijină parteneriatele multilaterale pentru a oferi soluții noi la provocările globale și pentru a spori reziliența UE. Aceste parteneriate sunt esențiale pentru inițiativa „Global Gateway”⁵, strategia UE de a stimula investițiile în întreaga lume în sectoarele digitalizării, climei și energiei, transporturilor, sănătății, educației și cercetării.

Prezentul raport este primul raport bienal care face bilanțul progreselor înregistrate în vederea atingerii obiectivelor stabilite în comunicarea privind abordarea globală. Raportul oferă o imagine de ansamblu a poziției UE în ceea ce privește cooperarea internațională în domeniul C&I în toate domeniile tematice. Raportul include, de asemenea, o reflecție asupra diplomației prin știință în vederea integrării în continuare a abordării globale a C&I în politica externă și de securitate a UE⁶.

¹ COM(2023) 62 final.

² COM(2021) 252 final.

³ Concluziile Consiliului privind „Abordarea globală a cercetării și a inovării”, 28.9.2021, documentul 12301/21.

⁴ Rezoluția referitoare la abordarea globală a cercetării și a inovării, 6 aprilie 2022, 2021/3001(RSP).

⁵ Comunicare comună către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European, Comitetul Regiunilor și Banca Europeană de Investiții – Inițiativa „Global Gateway”, JOIN/2021/30 final.

⁶ A se vedea punctul 34 din Concluziile Consiliului privind „Abordarea globală a cercetării și a inovării”.

2. REAFIRMAREA ANGAJAMENTULUI UE FAȚĂ DE DESCHIDEREA INTERNAȚIONALĂ ȘI VALORILE FUNDAMENTALE ÎN DOMENIUL CERCETĂRII ȘI AL INOVĂRII

UE a elaborat un set de **principii și valori comune pentru C&I** și a lansat un **dialog multilateral cu țările partenere și forurile internaționale** cu privire la valorile și principiile cooperării internaționale în domeniul C&I.

UE și-a reafirmat angajamentul de a conduce prin puterea exemplului pentru a **menține deschiderea** în ceea ce privește cooperarea internațională în domeniul C&I, instituind în același timp măsuri restrictive atunci când este necesar. UE a pus în aplicare cu succes dispoziții noi privind **asocierea țărilor terțe la programul Orizont Europa**.

2.1. Valori și principii în cooperarea internațională în domeniul C&I

În Comunicarea privind abordarea globală se afirmă că valorile și principiile fundamentale care stau la baza cooperării internaționale în domeniul C&I ar trebui discutate cu partenerii internaționali prin intermediul unui dialog multilateral. Această abordare a fost susținută de Consiliu în cadrul a trei seturi de concluzii pe care le-a formulat cu privire la C&I⁷, precum și prin Declarația de la Marsilia⁸ privind cooperarea internațională în domeniul C&I. La 8 iulie 2022, Comisia a găzduit **reuniunea inaugurală a dialogului multilateral** în format virtual, la care au participat reprezentanți din 46 de țări⁹ și mai multe organizații internaționale și organizații europene ale părților interesate.

Dialogul se **desfășoară prin intermediul unor ateliere** axate pe valorile și principiile C&I¹⁰, cu scopul de a discuta terminologia comună, de a face schimb de experiență cu privire la aplicarea practică și de a identifica bune practici. Discuțiile realizează un bilanț al Pactului pentru C&I în Europa¹¹ și se bazează pe acesta și se desfășoară în cadrul unor foruri internaționale precum G7, G20, Consiliul mondial pentru cercetare, OCDE și UNESCO. Rezultatele atelierelor vor fi consolidate prin intermediul unor reuniuni de evaluare, organizate în cursul anului 2023, și al unui eveniment ministerial, în 2024, la care se preconizează că vor participa reprezentanți ai țărilor și organizațiilor implicate în dialogul multilateral.

De asemenea, UE a fost deosebit de activă în ceea ce privește **apărarea libertății academice**, în special prin intermediul proiectului Inspireurope+ finanțat prin acțiunile Marie

⁷ Concluziile Consiliului privind „Abordarea globală a cercetării și a inovării”, 28.9.2021, documentul 12301/21; privind viitoarea guvernare a Spațiului european de cercetare (SEC) din 26.11.2021, documentul 14308/21 și privind principiile și valorile cooperării internaționale în domeniul C&I din 10.6.2022, documentul 10125/22.

⁸ La 8 martie 2021, s-a desfășurat conferința de la Marsilia privind abordarea globală în domeniul C&I, organizată sub președinția franceză a Consiliului, care a condus la adoptarea [Declarației președinției privind cooperarea în domeniul C&I](#).

⁹ Acestea includ state membre ale UE, țări asociate la programul Orizont Europa și țări care au încheiat un acord de cooperare cu UE în domeniul științei și tehnologiei.

¹⁰ Aceste valori și principii sunt cele specificate în concluziile Consiliului din 10 iunie 2022, documentul 10125/22. Atelierele sunt concepute și organizate în comun cu statele membre și/sau cu partenerii internaționali și cu organizații ale părților interesate, în strânsă cooperare cu subgrupul Forumului SEC privind abordarea globală.

¹¹ Recomandarea (UE) 2021/2122 a Consiliului din 26 noiembrie 2021 privind un pact pentru cercetare și inovare în Europa.

Skłodowska-Curie (MSCA) în cadrul programului Orizont Europa. Proiectul urmărește să faciliteze cooperarea transnațională prin consolidarea și diseminarea bunelor practici în sprijinul cercetătorilor expuși riscurilor, de exemplu din cauza consecințelor pandemiei de COVID-19, a preluării forțate a Afganistanului de către regimul taliban *de facto*, a represiunii interne sau a plecării forțate din Rusia ca urmare a opoziției lor față de războiul de agresiune al țării împotriva Ucrainei¹².

UE este lider în promovarea și adoptarea practicilor **științei deschise** prin inițiative de colaborare internațională, cum ar fi Cloudul european pentru știința deschisă. Inițiativa „Cloudul european pentru știința deschisă” implică și cooperarea biregională și bilaterală, cum ar fi explorarea potențialelor legături cu Platforma africană pentru științe deschise. De asemenea, UE contribuie la alinierea și colaborarea internațională în domeniul științei deschise prin prezidarea în comun a unui grup de lucru dedicat al G7. Continuarea alinierii politicilor, normelor și acțiunilor la nivel internațional este în continuare necesară pentru schimbul deschis de cunoștințe științifice și de date provenite din cercetare și pentru principiile care orientează modificările aduse evaluării cercetării, de exemplu în cadrul Coaliției pentru promovarea evaluării cercetării.

În prezent, **diplomația prin știință**¹³ joacă un rol din ce în ce mai important, datorită mai multor factori, cum ar fi: complexitatea tot mai mare a provocărilor globale, presiunile asupra bunurilor comune mondiale, impactul tehnologiilor emergente, contextul securității mondiale, în special odată cu războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, precum și căutarea autonomiei strategice deschise și a suveranității tehnologice a UE. **Eforturile de diplomație prin știință de la nivelul UE rămân în mare măsură necoordonate, lipsite de sinergii și de o abordare la nivelul UE**¹⁴. Aceste deficiențe creează vulnerabilități într-un mediu geopolitic, științific și tehnologic aflat în schimbare rapidă, alți actori internaționali utilizând diplomația prin știință într-un mod mult mai bine direcționat.

De asemenea, în concluziile sale privind abordarea globală și viitoarea guvernanță a Spațiului european de cercetare (SEC), Consiliul a solicitat Comisiei și Serviciului European de Acțiune Externă să elaboreze o agendă a europeană a diplomației prin știință. În urma discuțiilor purtate în cadrul subgrupului Forumului SEC privind abordarea globală și cu diferite grupuri de părți interesate, au rezultat patru piloni ai diplomației prin știință¹⁵, iar discuțiile continuă pe această bază, atât în cadrul instituțiilor UE, cât și cu părțile interesate relevante.

¹² Pentru informații suplimentare: [Inspireurope+](#).

¹³ Diplomația prin știință este înțeleasă în acest context ca utilizarea directă sau indirectă a științei, a dovezilor științifice și a cooperării științifice pentru a promova obiective diplomatice. Acest termen include știința, tehnologia, ingineria și matematica, precum și științele sociale și umaniste.

¹⁴ „Tools for an EU Science Diplomacy” (Instrumente pentru o diplomație prin știință a UE), Luxemburg, Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2017.

¹⁵ Utilizarea diplomației prin știință pentru abordarea provocărilor geopolitice într-o lume fragmentată și multipolară; o diplomație europeană mai strategică, mai eficientă și mai rezilientă prin dovezi științifice și previziuni; consolidarea diplomației prin știință în cadrul delegațiilor și ambasadelor UE și ale statelor membre și promovarea activităților de informare cu privire la diplomația prin știință la nivel mondial; consolidarea capacităților pentru diplomația europeană prin știință.

2.2. Dimensiunea internațională a programului Orizont Europa și politica sa de asociere

Cooperarea internațională în domeniul C&I este esențială pentru a garanta accesul la talente, cunoștințe, infrastructuri și piețe la nivel mondial, pentru a aborda în mod eficient provocările globale și pentru a pune în aplicare angajamentele asumate la nivel mondial. UE este un catalizator important pentru internaționalizarea C&I, Orizont Europa – programul-cadru al UE pentru cercetare și inovare – atrăgând cei mai buni cercetători, inovatori și întreprinderi cu un grad ridicat de cunoștințe¹⁶.

Deschiderea către lume este o marcă a programului Orizont Europa. Proiectele de cercetare în colaborare pot include parteneri din întreaga lume. Cu excepția câtorva cazuri, partenerii din țările cu venituri mici și medii sunt eligibili automat pentru finanțare din partea UE, în timp ce țările industrializate ar trebui, în general, să contribuie la proiecte cu propria finanțare.

În cadrul primelor două programe de lucru bienale ale programului Orizont Europa (pentru perioadele 2021-2022 și 2023-2024), aproximativ 21 % din totalul temelor de cercetare în colaborare au încurajat în mod activ cooperarea internațională. De asemenea, au fost lansate inițiative specifice care vizează cooperarea cu țările din Africa și din regiunea sud-mediteraneeană. Acțiunile Marie Skłodowska-Curie (MSCA) reprezintă componenta internațională cea mai importantă a programului Orizont Europa¹⁷ și sunt esențiale pentru stabilirea de parteneriate internaționale între organizații din domeniul C&I. Dintre cercetătorii individuali selectați în cadrul burselor postdoctorale MSCA, 38 % provin din afara UE¹⁸. Ancorate, printre altele, pe obiectivele de dezvoltare durabilă ale ONU, misiunile programului Orizont Europa au o puternică dimensiune internațională¹⁹ (a se vedea secțiunea 4).

În cadrul programului Orizont Europa, UE a continuat să finanțeze accesul transnațional la infrastructurile de cercetare, inclusiv la cele gestionate de Centrul Comun de Cercetare al Comisiei²⁰, pentru utilizatorii din țări terțe. UE promovează programe de acces la nivel internațional în cadrul grupului G7 al înalților funcționari pentru infrastructurile de cercetare

¹⁶ Comisia Europeană, Evaluarea impactului care însoțește propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa și de stabilire a normelor sale de participare și de diseminare, SWD(2018) 307.

¹⁷ Acțiunile Marie Skłodowska-Curie reprezintă aproximativ 50 % din totalul participărilor organizațiilor din țări terțe la programul Orizont Europa. Pentru multe țări, peste 50 % din totalul participărilor la proiectele din cadrul programului Orizont Europa se realizează prin intermediul MSCA: USA (77,5 %); Argentina (76,5 %), Indonezia, Singapore, Noua Zeelandă (75 %); Japonia (66,7 %); Australia (62,2 %); Chile (57,1 %); Canada (54,1 %).

¹⁸ Aceste statistici se bazează pe primele date din cadrul programului Orizont Europa. În plus, Comisia a lansat o acțiune specifică privind promovarea cooperării internaționale în cadrul MSCA ([MSCAdvocacy](#)), în cadrul căreia sunt evaluate, de exemplu, condițiile-cadru pentru cooperarea în materie de formare și mobilitate a cercetătorilor cu țările care au încheiat cu UE un acord bilateral de cooperare în domeniul științei și tehnologiei.

¹⁹ Regulamentul (UE) 2021/695 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 aprilie 2021 de instituire a programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa, de stabilire a normelor sale de participare și de diseminare și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1290/2013 și (UE) nr. 1291/2013; a se vedea articolul 8 din regulament.

²⁰ A se vedea: [Accesul deschis la infrastructurile de cercetare ale JRC \(europa.eu\)](#).

la nivel mondial²¹. În 2022, Comisia și statele membre au susținut Declarația de la Brno²², care vizează promovarea unui ecosistem mondial de infrastructuri de cercetare.

Dacă programele-cadru anterioare au fost deschise pentru asocierea țărilor învecinate cu Uniunea Europeană, Orizont Europa oferă, pentru prima dată, posibilitatea asocierii țărilor terțe din întreaga lume, care dispun de o bună capacitate în domeniile științei, tehnologiei și inovării²³ și împărtășesc valori comune cu UE. Noua Zeelandă este prima țară din afara vecinătății directe a UE cu care negocierile de asociere au fost finalizate în decembrie 2022. Negocierile cu Canada sunt în desfășurare, iar lansarea negocierilor cu Republica Coreea a fost anunțată în cadrul summitului UE-Coreea în mai 2023. Este în curs de examinare și posibilă lansare a negocierilor cu Japonia.

În țările din vecinătatea UE, Orizont Europa confirmă posibilitatea asocierii la program pentru țările terțe care fac parte din Asociația Europeană a Liberului Schimb (AELS) care sunt membre ale Spațiului Economic European, pentru țările în curs de aderare, țările candidate și potențial candidate, precum și pentru țările vizate de politica europeană de vecinătate. În prezent, 16 țări sunt deja asociate la program: Albania, Armenia, Bosnia și Herțegovina, Insulele Feroe, Georgia, Islanda, Israel, Kosovo*, Republica Moldova, Muntenegru, Macedonia de Nord, Norvegia, Serbia, Tunisia, Turcia și Ucraina²⁴. UE lucrează în continuare la încheierea procesului de asociere cu Regatul Unit, iar negocierile oficiale cu Marocul sunt în desfășurare.

3. REECHILIBRAREA ABORDĂRII GLOBALE A UE ÎN DOMENIUL C&I: CĂTRE CONDIȚII DE CONCURENȚĂ ECHITABILE ȘI RECIPROCIȚATE

UE a stabilit **angajamente comune cu parteneri prioritari**, cum ar fi Statele Unite ale Americii (SUA), Canada, Japonia, India, țările din regiunea sud-mediteraneeană și Uniunea Africană, pentru a pune în aplicare condiții-cadru menite să asigure condiții de concurență echitabile și să promoveze valorile comune (a se vedea mai multe detalii în secțiunea 5 de mai jos).

Comisia a pus în aplicare articolul 22 alineatele (5) și (6) din Regulamentul privind programul Orizont Europa²⁵ pentru a proteja **activele strategice, interesele, autonomia sau securitatea UE**. Aceasta a elaborat orientări privind ingerințele externe, principiile directe privind valorificarea cunoștințelor, un **cod de bune practici pentru gestionarea activelor intelectuale și un cod de bune practici privind standardizarea**²⁶.

²¹ [GSO – Grupul înalților funcționari \(GSO\) pentru infrastructuri de cercetare la nivel mondial \(gsogri.org\)](https://www.gsogri.org/).

²² [Declarația de la Brno privind promovarea unui ecosistem mondial al infrastructurilor de cercetare \(icri2022.cz\)](https://www.icri2022.cz/).

²³ Se face trimitere la țările terțe care îndeplinesc criteriile stabilite la articolul 16 alineatul (1) litera (d) din Regulamentul (UE) 2021/695 din 28 aprilie 2021 de instituire a programului Orizont Europa.

* Această denumire nu aduce atingere pozițiilor privind statutul și este conformă cu RCONU 1244, precum și cu Avizul CIJ privind Declarația de independență a Kosovo.

²⁴ De asemenea, Ucraina este asociată la Programul pentru cercetare și formare al Euratom.

²⁵ Regulamentul (UE) 2021/695 din 28 aprilie 2021 de instituire a programului Orizont Europa.

²⁶ Recomandarea (UE) 2023/498 a Comisiei din 1 martie 2023 referitoare la un cod de bune practici privind standardizarea în Spațiul european de cercetare și Recomandarea (UE) 2023/499 a Comisiei din 1 martie 2023 referitoare la un Cod de bune practici privind gestionarea activelor intelectuale pentru valorificarea cunoștințelor în Spațiul european de cercetare.

Pandemia de COVID-19 și contextul geopolitic în rapidă schimbare au scos la iveală riscurile grave asociate dependențelor UE în mai multe sectoare strategice²⁷. În consecință, este necesar să se acorde atenție modului în care capacitatea tehnologică este distribuită între principalii actori economici²⁸. **Suveranitatea tehnologică** impune atât deținerea cunoștințelor științifice necesare pentru construirea, exploatarea și înțelegerea tehnologiilor critice, cât și accesul la componentele și materialele necesare pentru transferul tehnologiilor din laborator pe piață²⁹.

Articolul 22 alineatul (5) din Regulamentul privind programul Orizont Europa poate prevedea că **participarea poate fi limitată** la entități juridice stabilite în statele membre sau în anumite țări asociate sau în alte țări terțe, astfel cum sunt specificate în programul de lucru, pentru a proteja activele strategice, interesele, autonomia sau securitatea UE. Restricțiile pot fi aplicate, de asemenea, entităților stabilite în țări care sunt eligibile, dar care sunt controlate direct sau indirect de către o țară neeligibilă sau de către o entitate stabilită într-o țară neeligibilă. Participarea a fost limitată în temeiul articolului 22 alineatul (5) pentru 49 de teme din programul de lucru pentru perioada 2021-2022 și pentru 31 de teme din programul de lucru pentru perioada 2023-2024, reprezentând 4 % și, respectiv, 3,5 % din bugetele acestor programe de lucru³⁰. Dispozițiile articolului 22 alineatul (5) au fost utilizate pentru teme legate de **cercetarea cuantică, spațiu și materii prime critice**. Aplicarea articolului 22 alineatul (5) este excepțională și justificată în mod corespunzător.

În cazul în care acest lucru este oportun și justificat în mod corespunzător, articolul 22 alineatul (6) din Regulamentul privind programul Orizont Europa permite introducerea unor **criterii de eligibilitate suplimentare** pentru a ține seama de cerințele de politică specifice sau de natura și obiectivele acțiunii. Comisia a utilizat acest articol în cazul țărilor terțe în care s-a considerat că nu au fost instituite condițiile-cadru care să asigure condiții de concurență echitabile în ceea ce privește cooperarea în domeniul C&I.

Pentru a se asigura că acțiunile desfășurate în cadrul programului Orizont Europa respectă normele de securitate aplicabile în conformitate cu articolul 20 alineatul (1) din Regulamentul privind programul Orizont Europa, Comisia a pus în aplicare o **procedură de investigație de securitate** pentru proiectele care implică informații sensibile sau clasificate ori informații sau materiale care fac obiectul unor restricții în materie de securitate națională. Situația geopolitică actuală a condus la o creștere a cererii de proceduri de investigații de securitate pentru proiectele din cadrul programului Orizont Europa.

²⁷ A se vedea, printre altele: [Cercetarea și inovarea în UE și invadarea Ucrainei: principalele canale de impact \(europa.eu\)](https://europa.eu).

²⁸ Crespi, F., Caravella, S., Menghini, M., & Salvatori, C. (2021). *European Technological Sovereignty: An emerging framework for policy strategy* (Suveranitatea tehnologică europeană: un cadru emergent pentru strategia în materie de politici), *Intereconomics*, 56(6), 348-354.

²⁹ Edler, J., Blind, K., & Frietsch, R. (2020). *Technological Sovereignty: From Demand to Concept* (Suveranitatea tehnologică: de la cerere la concept). Disponibilă la adresa: <https://www.isi.fraunhofer.de/en/presse/2020/presseinfo-11-Technologiesouveranitaet.html>.

³⁰ În plus, întreprinderea comună pentru calculul european de înaltă performanță EuroHPC a utilizat articolul 22 alineatul (5) pentru o acțiune din programul său de lucru pentru 2023, o acțiune din programul său de lucru pentru 2022 și două acțiuni din programul său de lucru pentru 2021.

Comisia a publicat orientări privind **combaterea ingerințelor externe în C&I**³¹. Documentul respectiv prezintă cele mai bune practici pentru sprijinirea instituțiilor de învățământ superior și a organizațiilor care desfășoară activități de cercetare din UE în ceea ce privește protejarea libertății lor academice, a integrității și a autonomiei instituționale, precum și a propriilor rezultate ale cercetării și active de cercetare. În cadrul grupului de lucru SIGRE al G7³², Comisia, împreună cu parteneri care împărtășesc aceeași viziune, a elaborat principii comune de securitate în domeniul cercetării.

Pentru a spori valoarea generată de cunoaștere, Consiliul a adoptat Recomandarea privind **principiile directoare pentru valorificarea cunoștințelor**³³. Sensibilizarea comunității științifice cu privire la gestionarea activelor intelectuale, inclusiv cu privire la proprietatea intelectuală (PI), este necesară pentru promovarea utilizării eficiente și a implementării cunoștințelor, precum și pentru facilitarea accesului la activele protejate de PI și a partajării acestora. Pentru a consolida colaborarea cu privire la standardele mondiale, Comisia poate urmări o sporire a coordonării cu parteneri care împărtășesc aceeași viziune, pe baza recomandărilor Comisiei privind **codul de bune practici pentru gestionarea activelor intelectuale și codul de bune practici privind standardizarea**³⁴.

4. PUNEREA ÎN COMUN A EFORTURILOR GLOBALE PENTRU A ABORDA ÎMPREUNĂ PROVOCĂRILE GLOBALE

4.1. Direcționarea eforturilor globale către o tranziție verde justă

UE a contribuit la adoptarea **Cadrului global pentru biodiversitate de la Kunming-Montreal** în cadrul Conferinței ONU privind biodiversitatea (COP 15) din 18 decembrie 2022 și la acordul referitor la Tratatul ONU privind marea liberă din cadrul Conferinței interguvernamentale privind biodiversitatea marină a zonelor din afara jurisdicției naționale din 4 martie 2023. UE a semnat **Declarația Alianței pentru cercetare și inovare oceanografică a Oceanului Atlantic** pentru a promova cooperarea în domeniul cercetării oceanografice în Oceanul Atlantic și **Declarația comună a celei de a 3-a reuniuni ministeriale științifice privind regiunea arctică** pentru a sprijini în continuare cercetarea în regiunea arctică. De asemenea, UE și-a sporit implicarea în **Misiunea inovare** și a continuat să își promoveze rolul de lider în sprijinirea **cooperării multilaterale în domeniul C&I** pentru a oferi soluții științifice cu privire la gestionarea durabilă a terenurilor, oceanelor și solului, agricultură și sisteme alimentare, eficiența resurselor și economia circulară, bioeconomie, climă, silvicultură și biodiversitate, precum și observarea Pământului.

De asemenea, Comisia a creat o platformă internațională de gestionare a cunoștințelor pentru

³¹ Comisia Europeană, *Combaterea ingerințelor externe în C&I*, 14 ianuarie 2022. Acest aspect este abordat, de asemenea, în cadrul activităților desfășurate de Rețeaua de cunoștințe a UE privind China.

³² Grupul de lucru al G7 privind securitatea și integritatea ecosistemului mondial de cercetare, *Common values and principles on research security and research integrity* (Valori și principii comune privind securitatea și integritatea în cercetare), iunie 2022.

³³ Recomandarea (UE) 2022/2415 a Consiliului din 2 decembrie 2022 privind principiile directoare pentru valorificarea cunoștințelor.

³⁴ De exemplu, colaborarea internațională privind standardele Eurocoduri pentru ingineria structurală permite îmbunătățirea capacității de reglementare și a calității infrastructurii.

a face schimb de informații cu privire la standarde, orientări și oportunități de finanțare în cadrul **inițiativei „noul Bauhaus european”**.

Pentru a **îndeplini obiectivele Pactului verde european**, este esențial să se realizeze progrese științifice suplimentare pentru a proteja și a restabili capitalul natural, pentru a decarboniza economia și industria cu substanțe chimice și materiale sigure și sustenabile prin concepție, pentru a preveni și a reduce poluarea, pentru a ne moderniza infrastructura și pentru a spori reziliența acesteia, pentru a proteja sănătatea publică și bunăstarea și pentru a concepe sisteme alimentare și de aprovizionare cu apă sustenabile. În cadrul eforturilor sale de a promova o tranziție echitabilă, verde și favorabilă incluziunii și în conformitate cu **strategia „Global Gateway”**³⁵ și cu alte angajamente asumate la nivel internațional, UE a oferit, de asemenea, sprijin țărilor sale partenere pentru a accesa date de mediu și pentru a monitoriza și a raporta progresele înregistrate prin intermediul unor inițiative menite să dezvolte cunoștințele și capacitățile și să consolideze interfața dintre știință și politici.

În comunicarea comună privind guvernarea internațională a oceanelor³⁶ s-a subliniat necesitatea de a consolida cunoștințele privind oceanele în vederea protejării și gestionării sustenabile a oceanelor. Având în vedere acest obiectiv, Comisia a semnat, în numele UE, o declarație politică³⁷ de instituire a noii **Alianțe pentru cercetare și inovare oceanografică a Oceanului Atlantic** cu Argentina, Brazilia, Canada, Cabo Verde, Maroc, Africa de Sud și SUA. Reflectând domeniul de aplicare internațional al misiunii Orizont Europa **„Refacerea oceanelor și apelor noastre până în 2030”**, activitățile de cooperare internațională se desfășoară în cadrul „farurilor” misiunii din Oceanele Atlantic și Arctic și Marea Mediterană, precum și cu țările partenere din regiunea Mării Negre.

În cadrul **Misiunii inovare**³⁸, Comisia a promovat accelerarea tranziției către o energie curată, în conformitate cu Pactul verde european. Prin coordonarea misiunii privind hidrogenul curat, Comisia intenționează să sporească competitivitatea din punctul de vedere al costurilor a hidrogenului curat prin reducerea costurilor sale de la un capăt la altul al lanțului valoric și prin dezvoltarea a cel puțin 100 de văi de hidrogen la nivel mondial până în 2030. Cu sprijinul misiunii „Orașe inteligente și neutre din punctul de vedere al impactului asupra climei” din cadrul programului Orizont Europa, Comisia asigură, de asemenea, conducerea în comun a misiunii Tranziții urbane pentru a colabora cu 300 de orașe din întreaga lume în scopul consolidării viziunii lor privind zero emisii nete, al extinderii acțiunilor și al accelerării punerii acestora în aplicare.

La nivel multilateral, Comisia a oferit **sprijin bazat pe date concrete pentru elaborarea de politici**, a modelat agendele și a contribuit la activitățile desfășurate de numeroase organizații, prin care se numără: Grupul pentru observarea Pământului – în ceea ce privește o

³⁵ Comunicare comună către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European, Comitetul Regiunilor și Banca Europeană de Investiții – Inițiativa „Global Gateway”, JOIN/2021/30 final.

³⁶ Comunicare comună către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Stabilirea cursului pentru o planetă albastră sustenabilă – Comunicare comună cu privire la agenda UE privind guvernarea internațională a oceanelor, JOIN(2022) 28 final.

³⁷ [SKM_80822071310280 \(allatlantic2022.com\)](https://skm.80822071310280.allatlantic2022.com).

³⁸ Misiunea inovare este un forum internațional esențial, care reunește țări responsabile pentru 90 % din finanțarea publică pentru inovare în domeniul energiei.

standardizarea tehnologiilor digitale vor fi factori esențiali pentru maximizarea oportunităților digitale, reducând în același timp provocările sau amenințările pe care acestea le prezintă⁴⁴.

UE sprijină țările în curs de dezvoltare și țările emergente, acordând o atenție deosebită Africii, promovând conectivitatea digitală prin **pachete privind economia digitală** finanțate prin **inițiativele „Echipa Europa”**⁴⁵. Aceste pachete sunt concepute pentru a promova un model de dezvoltare digitală centrat pe factorul uman. De asemenea, UE și-a sporit sprijinul pentru **proiectele de extindere a rețelelor în bandă largă și de conectivitate** și a înființat centre regionale de date pentru furnizarea de servicii spațiale în **Africa, America Latină, zona Caraibilor și Asia**, în conformitate cu strategia „Global Gateway”⁴⁶. De asemenea, s-au înregistrat progrese în ceea ce privește înființarea unor sucursale regionale ale platformei digitale pentru dezvoltare (D4D)⁴⁷, în special în Africa, America Latină și zona Caraibilor, precum și în regiunile Asia-Pacific. Odată cu lansarea Alianței digitale cu statele din America Latină și zona Caraibilor în 2023, UE a consolidat parteneriatul digital biregional pentru a reduce decalajul digital și pentru a realiza transformarea digitală favorabilă incluziunii în regiune.

Prin stabilirea de parteneriate și coaliții cu țări care împărtășesc aceeași viziune, UE poate elabora standarde tehnologice internaționale etice, sigure și favorabile incluziunii⁴⁸. **UE a jucat rolul de deschizător de drumuri la nivel mondial în cadrul discuțiilor desfășurate pe plan internațional** cu privire la protecția datelor (Regulamentul general privind protecția datelor, Regulamentul privind governanța datelor), economia platformelor (Regulamentul privind serviciile digitale, Regulamentul privind piețele digitale), o inteligență artificială de încredere centrată pe factorul uman (Actul privind inteligența artificială) și drepturile și libertățile online (Legea europeană privind libertatea mass-mediei, Declarația privind viitorul internetului, Declarația europeană privind drepturile și principiile digitale). UE a purtat negocieri în cadrul unor organisme multilaterale⁴⁹ pentru a îmbunătăți funcționarea economiei digitale la nivel mondial și pentru a proiecta valorile UE în întreaga lume. Uniunea promovează un spațiu cibernetic global, deschis, stabil și sigur, bazat pe respectarea dreptului internațional și a normelor, regulilor și principiilor fără caracter juridic obligatoriu ale unui comportament responsabil al statelor.

4.3. Consolidarea cooperării în domeniul sănătății mondiale

Comisia a adoptat **strategia UE în domeniul sănătății la nivel mondial** și primul **raport privind nivelul de pregătire în materie de sănătate**, contribuind la agenda pe termen mediu și lung privind securitatea sanitară și pregătirea în materie de sănătate și consolidând sistemul

⁴⁴ Cagnin, C., Muench, S., Scapolo, F., Störmer, E., Vesnic-Alujevic, L. *Shaping and securing the EU's open strategic autonomy by 2040 and beyond* (Modelarea și asigurarea autonomiei strategice deschise a UE până în 2040 și ulterior), Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, Luxemburg, 2021.

⁴⁵ Inițiativa „Echipa Europa” combină resursele UE, ale statelor membre, ale instituțiilor financiare și ale sectorului privat.

⁴⁶ Extinderea BELLA (Construirea legăturilor Europei cu America Latină) sau a centrelor Copernicus în țările din America Latină și în Filipine sunt exemple clare în această privință.

⁴⁷ <https://d4dhub.eu/>

⁴⁸ Concluziile Consiliului privind diplomația digitală a UE, documentul 11406/22.

⁴⁹ De exemplu, G7, G20, OCDE, Uniunea Internațională a Telecomunicațiilor, Organizația Internațională de Standardizare, Comisia Electrotehnică Internațională, Institutul Inginerilor Electrotehniști și Electroniști.

de sănătate.

Comisia a promovat coordonarea internațională a studiilor clinice intervenționale-platformă finanțate de UE prin intermediul Comitetului de coordonare a studiilor clinice intervenționale. Aceasta a continuat cooperarea cu **Acceleratorul accesului la instrumentele de combatere a COVID-19 (ACT-A)**, a finanțat cercetarea privind COVID-19 și alte boli infecțioase și a sprijinit **Coaliția pentru inovații în domeniul pregătirii pentru epidemii (CEPI)**.

UE a stabilit cel de al treilea program al **Parteneriatului dintre țările europene și cele în curs de dezvoltare privind studiile clinice intervenționale (EDCTP)** ca întreprindere comună în cadrul programului Orizont Europa, pentru a aborda bolile infecțioase și urgențele de sănătate publică din Africa Subsahariană.

Strategia UE în domeniul sănătății la nivel mondial⁵⁰ identifică C&I ca fiind unul dintre factorii-cheie pentru o sănătate mai bună, alături de digitalizare și o forță de muncă calificată. Această strategie a fost însoțită de primul raport privind nivelul de pregătire în materie de sănătate⁵¹, care evidențiază progresele înregistrate în domeniul **pregătirii și al răspunsului**, inclusiv în ceea ce privește cooperarea internațională în domeniul C&I, de la începutul pandemiei de COVID-19, concentrându-se în special pe contramăsurile medicale.

Comisia și-a continuat cooperarea cu **Acceleratorul accesului la instrumentele de combatere a COVID-19 (ACT-A)**⁵² și cu organizațiile internaționale de finanțare a C&I din domeniul sănătății care împărtășesc aceeași viziune, din Europa și din afara Europei, prin intermediul unor parteneriate europene și alianțe internaționale⁵³. Comisia și-a intensificat activitățile de pregătire pentru stabilirea de noi parteneriate europene cu partenerii internaționali⁵⁴ și a continuat să sprijine angajamentele internaționale la nivel regional, cum ar fi inițiativa PerMed UE-Africa între UE și țările africane⁵⁵.

Întreprinderea comună EDCTP3 „Sănătatea la nivel mondial” este cel de al treilea program al **Parteneriatului dintre țările europene și cele în curs de dezvoltare privind studiile clinice intervenționale** și a fost instituită ca întreprindere comună în cadrul programului Orizont Europa⁵⁶. Având în vedere numărul din ce în ce mai mare de membri, prin care se numără în prezent 15 țări europene și 25 de țări africane, întreprinderea comună urmărește să accelereze dezvoltarea clinică a unor produse tehnologice medicale noi sau îmbunătățite

⁵⁰ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ro/ip_22_7153.

⁵¹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ro/ip_22_7154.

⁵² <https://www.who.int/publications/m/item/act-accelerator-outcomes-report--2020-22>.

⁵³ În special: rețeaua informală a șefilor organizațiilor internaționale de cercetare în domeniul sănătății; colaborarea la nivel mondial în materie de cercetare pentru pregătire în eventualitatea apariției unor boli infecțioase; Alianța mondială privind bolile cronice, Consorțiul internațional de cercetare privind bolile rare și Consorțiul internațional pentru medicina personalizată. Comisia a sprijinit, de asemenea, inițiativa „Informații Epidemiologice din Surse Deschise” (EIOS).

⁵⁴ Acestea includ: Inițiativa de programare în comun privind rezistența la antimicrobiene și un nou viitor parteneriat european privind rezistența la antimicrobiene; Inițiativa de programare în comun privind bolile neurodegenerative, Programul comun european privind bolile rare și un nou viitor parteneriat european privind bolile rare.

⁵⁵ [Proiectul PerMed UE-Africa](#) vizează crearea de legături între Europa și Africa în domeniul medicinei personalizate.

⁵⁶ <https://www.globalhealth-edctp3.eu/>

pentru identificarea, tratarea și prevenirea bolilor infecțioase asociate sărăciei și a celor neglijate, inclusiv a bolilor (re)emergente, în Africa Subsahariană. Pentru a beneficia de granturile acordate în cadrul întreprinderii comune EDCTP3 „Sănătatea la nivel mondial”, beneficiarii trebuie să se asigure că produsele sau serviciile dezvoltate datorită studiilor clinice sunt disponibile, convenabile ca preț și accesibile pentru publicul larg în condiții echitabile și rezonabile.

4.4. Promovarea inovării

Comunicarea privind abordarea globală recunoaște importanța cooperării internaționale în domeniul inovării și promovează parteneriate internaționale pentru inovare reciproc avantajoase cu țări și regiuni care oferă o deschidere reciprocă către antreprenoriat și investiții, de exemplu cu părți interesate din SUA (Silicon Valley) și din Africa (agenda de inovare UA-UE).

Dimensiunea internațională a **noii agende europene de inovare**⁵⁷ contribuie la promovarea, atragerea și păstrarea talentelor la nivel mondial și la implicarea principalilor parteneri internaționali în punerea în aplicare a inițiativelor relevante. Acest lucru necesită un cadru îmbunătățit pentru atragerea antreprenorilor străini, inclusiv un tratament mai favorabil al capitalului, proceduri simplificate de cotație la bursă, mai multe capitaluri disponibile din partea investitorilor instituționali și mai multe oportunități pentru femei în ceea ce privește investițiile de risc.

Dimensiunea mondială a UE în materie de inovare este consolidată în continuare prin activitățile Institutului European de Inovare și Tehnologie (EIT), care și-a actualizat recent cadrul strategic⁵⁸ pentru a-l alinia la Comunicarea privind abordarea globală. În același timp, Consiliul European pentru Inovare (CEI) își promovează programul de târguri comerciale de peste mări, care îi ajută pe beneficiarii CEI să își promoveze strategia de comercializare pe piețele străine și să utilizeze oportunitățile de afaceri la cele mai populare târguri comerciale internaționale.

5. MODULAREA COOPERĂRII CU ȚĂRILE ȘI REGIUNILE PRIORITARE

Peste 20 % dintre temele din cadrul programului Orizont Europa **au vizat în mod specific cooperarea internațională**, promovând **sinergiile cu alte programe ale UE**, în special cu Instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională (IVCDI).

Din cauza consecințelor războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, Comisia s-a axat pe **măsuri de sprijin specifice pentru Ucraina** și a facilitat participarea acesteia la programele Orizont Europa și Euratom, inclusiv înființarea la Kiev a unui birou dedicat programului Orizont Europa. Acordul de cooperare în domeniul științei și tehnologiei dintre UE și Ucraina a fost reînnoit în 2022 pentru o perioadă de cinci ani, cu efect retroactiv de la

⁵⁷ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – O nouă agendă europeană de inovare, COM(2022) 332 final.

⁵⁸ [20190605-gb57-17-strategic framework for eit community global outreach activities.pdf \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/eit/20190605-gb57-17-strategic-framework-for-eit-community-global-outreach-activities.pdf).

8 noiembrie 2019.

Pentru prima dată, toți partenerii din **Balcanii de Vest** sunt în prezent asociați la programul Orizont Europa. Relațiile se axează pe punerea în aplicare a agendei pentru Balcanii de Vest privind inovarea, cercetarea, cultura, educația, tineretul și sportul⁵⁹.

Pe baza discuțiilor actuale privind **foaia de parcurs comună UE-China privind cooperarea în domeniul științei, tehnologiei și inovării**, UE și China vor coopera cu privire la două inițiative emblematice în domeniul cercetării în domenii de interes reciproc, adoptând, în același timp, o abordare limitată a acțiunilor legate de inovare.

Împreună cu Uniunea Africană (UA), UE a elaborat un proiect de **agendă de inovare comună UA-UE** și a aprobat declarația ministerială a **Uniunii pentru Mediterana**. UE a lansat în cadrul programului Orizont Europa o „Inițiativă pentru Africa” și o „Inițiativă pentru Mediterana”, fiecare beneficiind de investiții totale din partea UE de aproximativ 300 de milioane EUR.

UE și-a intensificat relațiile bilaterale cu **Statele Unite** prin intermediul Consiliului UE-SUA pentru comerț și tehnologie, cu **Canada, Noua Zeelandă și Republica Coreea**, în special prin negocieri privind asocierea la programul Orizont Europa, cu **Japonia**, inclusiv în contextul președinției japoneze a G7 din 2023, și cu **India**, prin lansarea Consiliului UE-India pentru comerț și tehnologie.

Comisia a continuat să pună în aplicare foaia de parcurs strategică **UE-CELAC⁶⁰ privind știința, tehnologia și inovarea pentru perioada 2021-2023** și va discuta despre viitoarea cooperare în a doua jumătate a anului 2023. UE a aprobat, de asemenea, un plan de acțiune pentru perioada 2023-2027 pentru punerea în aplicare a **parteneriatului strategic ASEAN-UE** și s-a angajat să promoveze cooperarea în **regiunea indo-pacifică**, inclusiv cu Australia, Republica Coreea, Noua Zeelandă și Singapore.

5.1. Consolidarea cooperării cu țările industrializate din afara UE și cu economiile emergente

Cooperarea cu **Statele Unite** a fost consolidată în mod semnificativ, în conformitate cu ambiția stabilită în Comunicarea privind abordarea globală și în Comunicarea comună „O nouă agendă UE-SUA pentru o schimbare globală”⁶¹. În cadrul summitului UE-SUA din iunie 2021 a fost lansat în mod oficial Consiliul UE-SUA pentru comerț și tehnologie (CCT UE-SUA), care a condus la noi fluxuri de lucru active în ceea ce privește stabilirea standardelor, inteligența cuantică și artificială și cercetarea în domeniul climei și al tehnologiei curate. Un grup de lucru activ privind electromobilitatea și interoperabilitatea cu rețelele inteligente în cadrul grupului de lucru UE-SUA privind clima și tehnologiile curate a elaborat recomandări pentru infrastructura publică de încărcare pentru electromobilitate.

⁵⁹ [UE și Balcanii de Vest lansează o strategie comună pentru consolidarea cooperării în domeniul inovării, cercetării, educației, culturii, tineretului și sportului \(europa.eu\)](https://europa.eu/european-council/en/press-releases/2019/11/08).

⁶⁰ CELAC este Comunitatea Statelor Latinoamericane și Caraibiene.

⁶¹ Comunicare comună către Parlamentul European, Consiliul European și Consiliu - O nouă agendă UE-SUA pentru o schimbare globală, JOIN(2020) 22 final.

În conformitate cu abordarea multidimensională din comunicarea comună „UE-China – O perspectivă strategică”⁶², Comisia și-a intensificat și mai mult eforturile de recalibrare a **cooperării în domeniul C&I cu China**. Se poartă discuții cu privire la o foaie de parcurs comună privind viitorul cooperării UE-China în domeniul științei, tehnologiei și inovării, inclusiv cu privire la un set de condiții-cadru. Sfera cooperării UE-China în domeniul C&I reflectă faptul că rivalitatea sistemică a căpătat o importanță și mai mare și că discuțiile privind foaia de parcurs înregistrează rezultate pozitive în ceea ce privește condițiile-cadru legate de cercetare⁶³, însă nu se înregistrează deloc progrese în ceea ce privește condițiile-cadru legate de inovare⁶⁴. În consecință, în cadrul **programului de lucru Orizont Europa pentru perioada 2023-2024**, cooperarea UE-China în domeniul C&I continuă prin intermediul a două inițiative emblematică în domeniul cercetării, una privind alimentele, agricultura și biotehnologia și una privind schimbările climatice și biodiversitatea. Cu toate acestea, având în vedere preocupările semnificative în ceea ce privește utilizarea proprietății intelectuale generate în cadrul programului Orizont Europa, a fost aplicat articolul 22 alineatul (6) din Regulamentul privind programul Orizont Europa pentru a împiedica participarea entităților chineze la acțiunile de inovare⁶⁵.

Cooperarea a continuat cu **Canada, Australia și Noua Zeelandă** în domenii de prioritate reciprocă, cum ar fi sănătatea și tranziția verde și cea digitală. În conformitate cu Strategia UE pentru cooperare în regiunea indo-pacifică, Comisia a încheiat parteneriate digitale internaționale⁶⁶ cu **Japonia, Republica Coreea și Singapore**. Cooperarea cu **India** s-a intensificat odată cu lansarea Consiliului UE-India pentru comerț și tehnologie⁶⁷, care se va axa pe tehnologiile digitale, tehnologiile energetice verzi și curate, precum și pe comerț și lanțurile valorice reziliente. India a convenit, de asemenea, să instituie un mecanism de cofinanțare pentru teme specifice în cadrul programului de lucru al Orizont Europa pentru perioada 2023-2024.

Cooperarea **UE-Brazilia** în domeniul C&I a contribuit la reînnoirea pentru încă cinci ani a acordului științific și tehnologic bilateral și la semnarea unui acord administrativ cu trei agenții din Brazilia de finanțare a cercetării în vederea instituirii unui mecanism de cofinanțare pentru entitățile din Brazilia care participă la programul Orizont Europa. Cooperarea bilaterală **UE-Mexic** a permis lansarea mecanismului „Puerta Horizonte Europa-Mexico”, care oferă sprijin și cofinanțare pentru participarea Mexicului la programul Orizont Europa, iar în 2023 se preconizează semnarea unui acord administrativ cu **Argentina** privind

⁶² Comunicare comună către Parlamentul European, Consiliul European și Consiliu, UE-China – O perspectivă strategică, JOIN(2019) 5 final.

⁶³ Printre acestea se numără știința deschisă, etica și integritatea în cercetare, mobilitatea cercetătorilor și egalitatea de gen în domeniul C&I.

⁶⁴ Printre acestea se numără drepturile de proprietate intelectuală, cercetarea prenatală, evaluarea conformității și standardizarea, accesul la achizițiile publice, cadrele de reglementare echitabile și transparente.

⁶⁵ Acțiunile de inovare sunt acțiuni cu un nivel ridicat de dezvoltare tehnologică și mai aproape de piață.

⁶⁶ Teme-cheie incluse în domeniul de aplicare al fiecărui parteneriat: reziliența lanțului de aprovizionare cu semiconductori, 5G/6G, securitatea cibernetică, reglementări privind platformele, datele și IA, comerțul digital, identitatea digitală și semnăturile digitale, eliminarea lacunelor în materie de competențe digitale și incluziunea digitală.

⁶⁷ [UE-India: noul Consiliu pentru comerț și tehnologie \(europa.eu\)](https://europa.eu/ua/news/2023/05/10/ue-india-noul-consiliu-pentru-comert-si-tehnologie).

programul Copernicus. Acordul bilateral **UE-Chile** de cooperare în domeniul științei și tehnologiei a fost reînnoit tacit până în 2027.

5.2. Integrarea cooperării în țările din vecinătatea UE

Punerea în aplicare a agendei pentru **Balcanii de Vest** privind inovarea, cercetarea, cultura, educația, tineretul și sportul a înregistrat progrese satisfăcătoare. Agenda urmărește să promoveze excelența științifică și să reformeze sistemele de învățământ din regiune, creând oportunități pentru tineri și contribuind la prevenirea exodului creierelor. Pentru prima dată, toți partenerii din Balcanii de Vest sunt asociați la programul Orizont Europa.

În cadrul primei conferințe ministeriale a Uniunii pentru Mediterana privind C&I, au fost aprobate trei foi de parcurs pentru C&I în domeniile sănătății, schimbărilor climatice și energiei din surse regenerabile⁶⁸. Programul de lucru al Orizont Europa pentru perioada 2023-2024 a lansat o „Inițiativă pentru Mediterana” care vizează schimbările climatice și energia din surse regenerabile și încurajează participarea entităților stabilite în **țările sud-mediterraneene**. Cooperarea în domeniul C&I continuă prin intermediul „farului” pentru bazinul Mării Mediterane al misiunii „Refacerea oceanelor și apelor noastre până în 2030” din cadrul programului Orizont Europa, al inițiativei BlueMed, al parteneriatului pentru economie albastră durabilă și al parteneriatului în domeniul cercetării și inovării în zona mediteraneeană (PRIMA)⁶⁹.

Având în vedere războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, **cooperarea regională în domeniul C&I în cadrul Parteneriatului estic** s-a dovedit a fi mai importantă ca niciodată pentru promovarea în regiune a valorilor și principiilor pentru C&I. Dimensiunea C&I a Parteneriatului estic urmărește să stimuleze capacitățile de inovare ale țărilor partenere prin integrarea acestora într-o mai mare măsură în sistemele de C&I ale UE, având în vedere perspectiva europeană a Georgiei, Moldovei și Ucrainei.

Cooperarea în domeniul C&I cu **Elveția** și cu **Regatul Unit** continuă; în acest din urmă caz, oportunitățile de cooperare ar urma să fie consolidate în continuare după încheierea procesului său de asociere la programul Orizont Europa.

5.3. Aprofundarea parteneriatelor UE cu Africa, America Latină și zona Caraibilor și Asia de Sud-Est

Comisia și-a îndeplinit angajamentul de a spori sprijinul pentru cooperarea în domeniul C&I cu Africa, prin elaborarea unui proiect de **agendă de inovare comună UA-UE**, împreună cu Comisia Uniunii Africane (UA) și cu statele membre. Această agendă a fost recunoscută în declarația finală a celui de al 6-lea summit UE-UA al șefilor de stat și de guvern din februarie 2022, a fost discutată în cadrul unui dialog cu părțile interesate în noiembrie 2022 și a fost aprobată în cadrul unei reuniuni a înalților funcționari din 4 mai 2023. În urma succesului „Inițiativei pentru Africa” din cadrul programului de lucru al Orizont Europa pentru perioada 2021-2022, Comisia a adoptat o nouă „Inițiativă pentru Africa II” în cadrul programului de

⁶⁸ [UfM-Ministerial-Declaration-RI-EN-270622.pdf](https://ufmsecretariat.org/ufm-ministerial-declaration-ri-en-270622.pdf) (ufmsecretariat.org).

⁶⁹ A se vedea: <http://www.bluedmed-initiative.eu/>, <https://bluepartnership.eu/> și, respectiv, [PRIMA: parteneriatul în domeniul cercetării și inovării în zona mediteraneeană \(prima-med.org\)](https://prima-med.org/).

lucru al Orizont Europa pentru perioada 2023-2024⁷⁰. În plus, Comisia a lansat Platforma de cunoștințe despre Africa⁷¹, un portal de acces la date și informații privind dezvoltarea Africii din punct de vedere social și economic și din punctul de vedere al mediului, pentru a sprijini analiza integrată pentru elaborarea politicilor.

Pachetul de investiții Africa-Europa în cadrul Global Gateway, care a fost anunțat în cadrul celui de al 6-lea summit UE-UA menționat anterior, sprijină agenda de inovare UA-UE, centrele regionale de excelență privind tranziția verde în Africa Subsahariană, tehnologiile de observare a Pământului și cele spațiale, precum și investițiile în educație și în conectivitatea digitală⁷². Sunt în curs de elaborare inițiative emblematice în conformitate cu prioritățile IVDCI⁷³, cum ar fi inițiativa emblematică UE-UA în materie de date, puntea Africa-Europa pentru inovare digitală, portalul EurAfrica pentru conectarea coastelor Africii și viitoarea rețea de cabluri din fibră optică pentru îmbunătățirea infrastructurilor digitale regionale din Africa de Vest, Africa de Est și Africa de Sud. Alte exemple sunt inițiativele „Echipa Europa” privind fabricarea de medicamente, vaccinuri și tehnologii medicale și accesul la acestea, privind sănătatea sexuală și reproductivă și drepturile aferente în Africa Subsahariană, privind securitatea sanitară/abordarea OneHealth, institutele de sănătate digitală și de sănătate publică.

În ceea ce privește **Comunitatea Statelor Latinoamericane și Caraibiene (CELAC)**, accentul a fost pus pe punerea în aplicare a foii de parcurs strategice UE-CELAC privind știința, tehnologia și inovarea pentru perioada 2021-2023⁷⁴. Primul summit UE-CELAC al șefilor de stat și de guvern după o perioadă de 8 ani va avea loc în perioada 17-18 iulie 2023 și va fi urmat de o reuniune a înalților funcționari din cadrul inițiativei comune UE-CELAC privind C&I în a doua jumătate a anului 2023, deschizând calea pentru o reuniune ministerială privind cercetarea și inovarea.

În Declarația comună a liderilor⁷⁵ din cadrul **Summitului comemorativ UE-ASEAN** din 14 decembrie 2022 s-a făcut apel la aprofundarea colaborării în domeniile educației, științei, tehnologiei și inovării. A fost aprobat și Planul de acțiune pentru punerea în aplicare a parteneriatelor strategice ASEAN-UE 2023-2027⁷⁶, care evidențiază tehnologiile ecologice, spațiul și zonele marine drept priorități pentru cooperarea în domeniul C&I. UE a anunțat lansarea unui pachet de investiții în valoare de 10 miliarde EUR în cadrul inițiativei „Global Gateway” în regiunea ASEAN prin intermediul unei abordări de tip Echipa Europa, contribuind la obiectivele UE în regiunea indo-pacifică.

⁷⁰ De exemplu, Comisia a continuat dezvoltarea Parteneriatului comun pe termen lung UE-Uniunea Africană pentru cercetare și inovare privind energia din surse regenerabile și a extins domeniul de aplicare al acestuia la hidrogenul din surse regenerabile.

⁷¹ [Platforma de cunoștințe despre Africa \(europa.eu\)](https://europa.eu).

⁷² Conectivitatea digitală vizează conectarea Europei și a Africii prin cabluri submarine, cu regiunile Africii prin intermediul magistralelor de fibră optică și cu regiunile nedeservite prin intermediul sistemelor de comunicații prin satelit, precum și sprijinirea ecosistemelor de inovare digitală din regiune.

⁷³ Regulamentul (UE) 2021/947 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 iunie 2021 de instituire a Instrumentului de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională – „Europa globală”.

⁷⁴ [Foaia de parcurs strategică UE-CELAC pentru perioada 2021-2023](https://europa.eu).

⁷⁵ [eu-asean-leaders-statement.pdf \(europa.eu\)](https://europa.eu).

⁷⁶ [Plan of Action to Implement the ASEAN-EU Strategic Partnership \(2023-2027\).pdf \(europa.eu\)](https://europa.eu).

5.4. Consecințele războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei

Războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei reprezintă o încălcare a dreptului internațional, subminând securitatea și stabilitatea atât la nivel european, cât și la nivel mondial. **UE a decis să nu se mai angajeze în cooperarea în domeniul C&I cu entitățile din Rusia.** Participarea entităților publice din Rusia la proiecte în curs sau viitoare a fost sistată⁷⁷. Sancțiunile și măsurile exclud participarea la program, în orice calitate, a tuturor entităților juridice stabilite în Rusia, în Belarus sau pe teritorii ale Ucrainei care nu sunt controlate de guvern. Cu toate acestea, persoanele fizice stabilite în Rusia, în Belarus sau pe teritorii ale Ucrainei care nu sunt controlate de guvern pot participa în continuare la acțiunile Marie Skłodowska-Curie, permițându-se **menținerea contactelor interpersonale** cu comunitatea științifică rusă și belarusă. În acest context, conform comunicatului miniștrilor științei din cadrul G7 din iunie 2022⁷⁸, se recunoaște situația oamenilor de știință ruși și belaruși care se confruntă cu dificultăți din cauza opoziției lor față de război sau față de regim.

Comisia s-a concentrat pe instituirea unor **măsuri de sprijin specifice pentru Ucraina**⁷⁹ și a facilitat participarea Ucrainei la cererile de propuneri din cadrul programelor Orizont Europa și Euratom. Programul specific de burse MSCA4Ukraine sprijină cercetătorii strămutați din Ucraina și le permite să își continue activitățile de cercetare în UE. Acordul de cooperare în domeniul științei și tehnologiei dintre UE și Ucraina a fost reînnoit în 2022 pentru o perioadă de cinci ani, cu efect retroactiv de la 8 noiembrie 2019. În funcție de evoluția contextului politic, Comisia va continua să se coordoneze cu statele membre și să pledeze pentru rolul C&I în cadrele politice și operaționale legate de redresarea și reconstrucția Ucrainei, astfel cum se subliniază, de asemenea, în comunicatul miniștrilor științei și tehnologiei din cadrul G7 din mai 2023⁸⁰.

6. CONCLUZII

Acest prim raport privind punerea în aplicare a abordării globale în domeniul C&I arată că UE a înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește punerea în aplicare a acțiunilor specificate în Comunicarea privind abordarea globală și în ceea ce privește consolidarea poziției Europei în lume. UE a menținut deschiderea în ceea ce privește cooperarea internațională în domeniul C&I și a promovat un dialog multilateral privind valorile și principiile. Aceasta a pus în aplicare cu succes noile dispoziții privind asocierea țărilor terțe la programul Orizont Europa. UE a elaborat angajamente comune cu partenerii internaționali,

⁷⁷ Au fost reziliate 117 participări ale unor entități ruse (publice sau care au legături cu autoritățile publice) în principal pe baza celui de al cincilea pachet de sancțiuni; a se vedea articolul 51 din Regulamentul (UE) nr. 833/2014 al Consiliului din 31 iulie 2014 privind măsuri restrictive având în vedere acțiunile Rusiei de destabilizare a situației în Ucraina (JO L 229, 31.7.2014, p. 1). Respectivul articol prevede unele excepții, de exemplu în ceea ce privește cooperarea în domeniile spațial și nuclear. În 2022, au fost reziliate 37 de participări ale Belarusului la programul Orizont Europa, în temeiul [Regulamentului \(UE\) 2021/1986 al Consiliului din 15 noiembrie 2021 de modificare a Regulamentului \(CE\) nr. 765/2006 privind măsuri restrictive împotriva Belarus.](#)

⁷⁸ [Microsoft Word - G7 Science Ministers Declaration 20220613 \(bundesregierung.de\).](#)

⁷⁹ [ERA4Ukraine](#) oferă o imagine de ansamblu a tuturor acțiunilor existente la nivel european și național, inclusiv [MSCA4Ukraine](#), [ofertele de locuri de muncă CEC](#) și [programul de burse JRC-EUI \(Institutul Universitar European\).](#)

⁸⁰ https://www8.cao.go.jp/cstp/kokusaiteki/g7_2023/230513_g7_communique.pdf

contribuind la modelarea guvernantei globale. UE și-a protejat cu fermitate activele strategice, interesele, autonomia și securitatea, consolidând în același timp autonomia strategică deschisă a UE. UE și-a utilizat rolul de lider în promovarea cooperării multilaterale în domeniul C&I pentru a oferi soluții științifice pentru a promova dubla tranziție verde și digitală echitabilă și securitatea sanitară, pregătirea și răspunsul la crize, dezvoltând totodată parteneriate internaționale pentru a reduce dependențele strategice în domenii tehnologice esențiale și în cadrul lanțurilor valorice. Aceasta a stabilit parteneriate internaționale pentru inovare cu țări și regiuni care oferă o deschidere reciprocă față de antreprenariat și investiții.

În contextul unui mediu geopolitic complex și caracterizat de o evoluție dinamică, exacerbată de războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, abordarea globală în domeniul C&I și-a dovedit eficacitatea și relevanța și continuă să fie cadrul strategic adecvat pentru cooperarea internațională în domeniul C&I. Știința și tehnologia joacă un rol din ce în ce mai important în politica externă. Trebuie stabilite mai multe sinergii cu acțiunea externă a UE, în special cu inițiativa „Global Gateway”. În plus, ar trebui să se aibă în vedere o reflecție suplimentară cu privire la modalitățile de promovare a diplomației prin știință în Europa. În final, Comisia va continua să monitorizeze punerea în aplicare a Comunicării privind abordarea globală și va prezenta Consiliului și Parlamentului European cel de-al doilea raport bienal prevăzut pentru 2025.